

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE  
DECIZIE**

**27 octombrie 2020**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Victor Boico și Liliana Catan,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpatul Butu Grigore, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 02 august 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Butu Grigore xxxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxx.*

**Termenul de examinare a cauzei:**

**Prima instanță:** 01.11.2018 – 02.08.2019;

**Instanța de apel:** 03.10.2019 – 04.12.2019;

**Instanța de recurs:** 12.02.2020 – 27.10.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 02 august 2019, Butu Grigore a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(1) Codul penal la 500 unități convenționale, ce constituie 25 000 lei;

S-a admis parțial acțiunea civilă depusă de partea vătămată Sîcirov Ivan și s-a încasat de la Butu Grigore în folosul lui Ivan Sîcirov prejudiciul material în mărime de 46 641,78 lei și prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei;

S-a dispus încasarea de la Butu Grigore în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 320 lei;

Acțiunea civilă SRL „Hybrid-Grup”- Caravai Tatiana, a fost lăsată fără soluționare din motiv că în cadrul examinării cauzei nu au înaintat acțiunea civilă, declarând că acțiunea civilă va fi înaintată în ordinea civilă.

**2.** Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Butu Grigore, la 10.09.2018, în jurul orelor 10:50, ora exactă nu a fost posibil de stabilit, aceasta deplasându-se treaz la volanul mijlocului de transport de model ”xxx” cu n/îxxxx, pe

str. Calea Moșilor, mun. Chișinău, din direcția str. Petricani spre str. Ismail, deținând permis de conducere cu categoria prevăzută pentru mijlocul de transport pe care îl conducea, nu a manifestat prudență sporită la trafic, n-a ținut permanent cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat prevederile pct.45 a Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, care prevede că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului., având viteză excesivă, a pierdut controlul asupra conducerii, în urma căreia, a ieșit pe sensul opus de circulație, unde a comis tamponarea automobilului de model "xxxx", cu n/î xxxx, condus de Sîcirov Ivan Vladimir, care din inerție-a tamponat automobilul de model „xxxx” cu n/î xxxx condus de Finica Ion.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.201802D2093 din 05.10.2018, s-a stabilit că în urma accidentului rutier, Sîcirov Ivan Vladimir i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de traumatism craniu-cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală; fractura cominutivă a ambelor oase a antebrațului stâng cu deplasarea fragmentelor; luxația capului osului radial antebrațului stâng; fractura falangei proximală deget I mâna dreaptă; edem a țesuturilor moi în regiunea antebrațului stâng plăgi contuze la nivelul feței, excoriații multiple la nivelul corpului și mâinii stângi, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de așa obiecte, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel prin acțiunile sale intenționate, Butu Grigore a săvârșit încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale, adică infracțiunea prevăzută de art.246 alin.(1) Codul penal.

**3.** Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

**3.1** Inculpatul Butu Grigore, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care cererea lui Ivan Sîcirov privind încasarea prejudiciului material în sumă de 46641,78 lei să fie respinsă.

În susținerea poziției sale, apelantul a indicat că în Legea nr.414 din 22.12.2006, legiuitorul a enumerat exhaustiv cazurile în care persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului. În speță se constată că, partea vătămată Sîcirov Ivan nu are un asemenea drept, or, nu se încadrează în careva dintre aceste temeuri.

Reieșind din prevederile actului prețului restant din 26.03.2019, prin care s-a constatat că: prețul mediu pe piață a automobilului xxxxx este 3183.33 euro; oferta de vânzare 3183.33 euro - 5 % este 3024.16 euro(58865 lei); piesele neavariate costă 756,04 euro; partea vătămată Ivan Sîcirov va fi despăgubit de asigurător cu suma de 44 143 lei.

Astfel faptul că, asigurătorul îl va despăgubi pe Sîcirov Ivan cu suma de 44 143 lei, reparația automobilului Skoda Fabia nu este rațională din punct de vedere economic, având în vedere că depășește prețul unui asemenea automobil (cu 90 748 lei poate fi cumpărat un automobil mult mai valoros decât valoarea automobilului Skoda Fabia la data producerii accidentului rutier), iar cu 58 865 lei poate fi cumpărat un automobil marca Skoda Fabia funcțional, produs în 2005), Sîcirov Ivan dispune de piesele rămase neavariate, demontabile și valorificabile care au fost evaluate la 756 euro. Consideră neîntemeiată soluția instanței referitoare la încasarea prejudiciului material de la Butu Grigore în folosul lui Ivan Sîcirov în mărime de 46 641,78 lei.

**3.2** Procuror, care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu recunoașterea culpabilității inculpatului Butu Grigore Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu aplicarea pedepsei complementare în conformitate cu prevederile art.65 Cod penal, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an.

În susținerea apelului declarat, procurorul a invocat că instanța a făcut o concluzie eronată precum că sancțiunea art.264 alin.(1) Cod penal, exclude stabilirea pedepsei complementară în cazul în care se aplică o pedeapsă alternativă, deoarece aplicarea pedepsei complementare este pasibilă doar în cazul stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare, or art.65 Cod penal prevede privarea de dreptul în calitate de pedeapsă complementară și la amendă, termenul ei fiind calculat de la data rămânerii definitive a hotărârii.

Instanța de judecată nu a reținut că informațiile din dosar, denotă că inculpatul, anterior în intervalul de timp 21.12.2017 - 20.05.2017, a comis cu intenție, mai multe contravenții, care atentează la regulile de securitate a circulației rutiere în particular art.236 alin. (1), (2) și (3) CC, art.238 alin.(2), art.241<sup>1</sup> alin.(1) Cod Contravențional.

Totodată, cronologia frecvenței și gravității contravențiilor comise de inculpat, denotă că acesta nu a fost influențat în vreun fel de tragerea sa la răspundere contravențională și sancțiunile contravenționale aplicate în privința lui. Din contra, contravențiile comise de inculpat au crescut în gravitate și au fost comise mai des.

Prin urmare, prevenția specială a sancțiunilor contravenționale aplicate anterior față de acesta nu au avut rezultatul dorit, ultimul continuând să comită fapte ce atentează la securitatea circulației rutiere.

Instanța de judecată nu a reținut că, inculpatul a comis infracțiunea prin exercitarea necorespunzătoare a dreptului său special de a conduce autovehicule. Așa cum a fost specificat, la data comiterii prezentei infracțiuni, inculpatul acumulasese 19

puncte de penalizare în legătură cu comiterea unor contravenții ce atentează la regulile de securitate a circulației rutieră. S-a stabilit că, pedepsele anterioare nu au fost în măsură să-l determine pe acesta să-și revizuiască conduita, din contra, frecvența și gravitatea contravențiilor comise doar a crescut, în final soldându-se cu comiterea infracțiunii și cauzarea leziunilor corporale unei persoane terțe participante la trafic.

**4.** Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, a fost respins ca nefondat apelul inculpatului Butu Grigore.

S-a admis apelul procurorului, s-a casat parțial sentința, în partea care se referă la pedeapsa complementară, fiind pronunțată în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Butu Grigore i s-a stabilit pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an.

În rest sentința a fost menținută.

**4.1** În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată acestuia.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar acțiunile inculpatului au fost corect calificate de către prima instanță prin prisma art.264 alin.(1) Codul penal, după semnele calificative: încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.

Cu referire la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că deși prima instanță corect a stabilit pedeapsa principală sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, nu a ținut cont însă de prevederile art.65 alin.(3) Codul penal, care stipulează că privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Astfel, instanța de apel a indicat că reieșind din prevederile art.65 Codul penal, rezultă că pentru infracțiunile contra securității circulației rutiere și exploatarea mijloacelor de transport, instanțele judecătorești au dreptul să discute chestiunea cu privire la aplicarea față de inculpat a pedepsei complementare - privațiunea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen nu mai mic de un an.

Astfel, instanța de apel ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și de persoana celui vinovat, pentru care a devenit o îndeletnicire de a încălca prevederile

Regulamentului Circulației Rutiere, fapt confirmat prin cazierul contravențional din care rezultă că anterior în intervalul de timp 21.12.2017 - 20.05.2017, inculpatul a comis cu intenție, mai multe contravenții, care atentează la regulile de securitate a circulației rutiere în particular art.236 alin.(1), (2) și (3) Cod Contravențional, art.238 alin.(2), art.241<sup>1</sup> alin.(1) Cod Contravențional, acumulând 19 puncte de penalizare (Vol. I, f.d.107-108), consideră că pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, vine să îndeplinească rolul de completare a represiunii și de lichidare a practicii vicioase în rândul conducătorilor auto de conducere a autoturismelor și înlăturării stării de primejdie create asupra siguranței pe drumurile publice.

Pedeapsa penală complementară reprezintă o formă de constrângere, care trebuie să reflecte întotdeauna gravitatea faptei comise.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, instanța de fond nu a respectat întocmai criteriile de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art.art.6, 7, 61, 75 Codul penal și nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, și respectiv, a aplicat inculpatului Butu Grigore pedeapsa fără a aplica și pedeapsa complementară.

Cu privire la motivele invocate în apelul inculpatului, ce vizează încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții civile Sîciov Ivan a sumei de 46641, 78 lei, cu titlu de prejudiciu material, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate.

Instanța de apel a reținut că, Ivan Sîciov în cadrul ședinței de judecată, a înaintat acțiune civilă privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în legătură cu săvârșirea infracțiunii asupra sa și conform cererii de concretizare a acțiunii civile înaintate din 15.05.2019, a solicitat încasarea din contul inculpatului Butu Grigore, a prejudiciului material în sumă de 46 641,78 lei și încasarea din contul inculpatului Butu Grigore, a prejudiciului moral în sumă de 150 000,00 lei.

Prin actul de evaluare cost-reparație nr.286 din 26.03.2019, s-a constatat că valoarea prejudiciului material cauzat-adică echivalentul costului reparației automobilului reclamantului este egal cu 90 784,78 lei, iar în baza Actului prețului restant cu nr.286 din 26.03.2019, s-a conchis, că valoarea pagubei care urmează a fi achitată este egală cu 44 143,00 lei.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond corect și echitabil a stabilit cuantumul prejudiciului material în cauza respectivă și a încasat din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Sîciov Ivan prejudiciul material în mărime de 46 641,78 lei.

**5.** Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpatul Butu Grigore, care indicând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) 10), 16) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia în partea încasării prejudiciului material și în partea stabilirii pedepsei complementare, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care

cererea lui Sîciov Ivan privind încasarea prejudiciului material în sumă de 46 641,78 lei să fie respinsă.

În susținerea solicitării sale, inculpatul a invocat că legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului. La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii, la stabilirea pedepsei, constituie temei pentru casarea hotărârii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

În cazul în care pedeapsa complementară este prevăzută pentru mai multe feluri de pedepse principale din sancțiunea articolului, legislatorul indică expres, că pedeapsa complementară se aplică „în toate cazurile”. În cazul art.264 alin.(1) Cod penal, pedeapsa complementară de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport este prevăzută doar pentru pedeapsa principală - închisoare, nefiind indicat că aceasta poate fi aplicată în toate cazurile.

De asemenea a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel. Prima instanța a pus la baza hotărârii sale Actul de evaluare cost-reparație nr.286 din 26.03.2019 și Actul prețului restant nr.286 din 26.03.2019.

Astfel, prima instanța a motivat că, în baza actului prețului restant se atestă o pagubă creată din diferența pagubei real creată prin accidentul rutier și valoarea care urmează a fi acoperită de către compania de asigurare, ce reprezintă 46 641, 78 lei. Astfel, ca urmare a celor expuse, instanța a admis acțiunea civilă în sumă de 46 641, 78 lei. Respectiva soluție a fost confirmată de instanța de apel.

Legiuitorul a enumerat exhaustiv cazurile în care persoana păgubită este în drept să intenteze în instanța de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

În speță, se constată că partea vătămată Sîciov Ivan nu are un asemenea drept, or nu se încadrează în careva dintre temeiurile prevăzute de legiuitor.

Reieșind din prevederile actului prețului restant din 26.03.2019, prin care s-a constatat că prețul mediu pe piață a automobilului xxxxx este 3183.33 EURO oferta de vânzare 3 183.33 EURO - 5 % este 3 024.16 EURO (58 865 lei) piesele neavariate costă 756,04 EURO partea vătămată Sîciov Ivan va fi despăgubit de asigurător cu suma de 44 143 lei.

Având în vedere faptul că, asigurătorul îl va despăgubi pe Sîciov Ivan cu suma de 44 143 lei; că reparația automobilului Skoda Fabia nu este rațională din punct de vedere economic, având în vedere că depășește prețul unui asemenea automobil (cu suma de 90 748 lei poate fi cumpărat un automobil mult mai valoros decât valoarea automobilului Skoda Fabia la data producerii accidentului rutier, iar cu 58 865 lei poate fi cumpărat un automobil marca Skoda Fabia funcțional, produs în 2005); că Sîciov Ivan dispune de piesele rămase neavariate, demontabile și valorificabile care au

fost evaluate la 756 euro; prevederile legale menționate, consideră ilegală și neîntemeiată soluția primelor instanțe referitoare la încasarea prejudiciului material de la Butu Grigore în folosul lui Sîciov Ivan în mărime de 46 641,78 lei.

Neaplicând normele legale citate, prima instanța și instanța de apel nu au judecat fondul cauzei în latura civilă în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Consideră că, ambele instanței nu au judecat cauza penală în latura civilă în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Argumentul aplicării art.14, 16 din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă este unul relevant și determinant (cauza Romanenco vs. Republica Moldova, nr.59252/13, Hotărârea din 09 aprilie 2019, § 25; cauza Lebedinschi vs. Republica Moldova, nr.41971/11, Hotărârea din 16 iunie 2015, §34-36).

**6.** Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Astfel, cu referire la argumentele inculpatului, Colegiul penal lărgit atestă că el nu este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite și critică hotărârea instanței de apel sub aspectul aprecierii eronate a probelor cauzei care au stat la baza condamnării sale și a individualizării greșite a pedepsei stabilite.

În opinia instanței de recurs, instanța de fond și de apel au reținut corect situația de fapt și au stabilit vinovăția inculpatului pe baza unei juste aprecieri a probelor administrate în cauză, dând faptelor comise de inculpat o încadrare juridică corespunzătoare în baza art.264 alin.(1) Cod penal, astfel, în privința încadrării juridice instanța de recurs nu se va expune. Mai mult, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește vinovăția inculpatului și respectiv au adus la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Anume în acest aspect, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că nu persistă erori de drept, care ar determina necesitatea casării deciziei recurate, deoarece

vinovăția este pe deplin dovedită, iar încadrarea juridică este legală și întemeiată cu o motivare pe măsură.

Cu referire la pedeapsa principală stabilită inculpatului, Colegiul penal lărgit de asemenea o consideră una conformă prevederilor legale.

În altă ordine de idei, fără a prejudicia conținutul concluziilor sus expuse, Colegiul penal lărgit atestă temeuri de casare a deciziei atacate în latura stabilirii pedepsei complementare inculpatului din următoarele motive.

Invocând doctrina penală, Colegiul remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau quantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate. Neglijarea unora din aceste criterii constituie temei pentru casarea hotărârii de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de legea procesual penală pentru căile de atac.

Sancțiunea art.264 alin. (1) Cod penal, prevede *amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.*

În speță, instanța de fond a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 25 000 lei, ulterior, prin decizia instanței de apel, la pedeapsa numită s-a adăugat, pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Analizând decizia recuzată în coraport cu cele invocate de către recurent, Colegiul lărgit reține că, pedeapsa complementară cu privarea de dreptul de conducere a mijloacelor de transport este incorect aplicată în speță, or reieșind din textul sancțiunii citat supra, inculpatul în baza acestui articol poate fi sancționat în cazul amenzii fără aplicarea pedepsei complementare, întrucât sintagma „*cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani*” se referă doar la pedeapsa cu închisoarea, or, efectuând o analiză a sancțiunilor prevăzute de Codul penal constatăm, că în cazul în care pedeapsa complementară este

prevăzută pentru mai multe feluri de pedepse principale din sancțiunea articolului, legislatorul indică expres, că pedeapsa complementară se aplică „în toate cazurile”.

Astfel, ca exemplu Colegiul menționează art.264 alin.(2) Cod penal, care prevede următoarea sancțiune: „*cu amendă în mărime de la 950 la 1350 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 4 ani, în toate cazurile cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*”.

Prin urmare, în cazul art.264 alin.(1) Cod penal, pedeapsa complementară „*privare de dreptul de a conduce mijloace de transport*” este prevăzută doar pentru pedeapsa principală - închisoarea, nefiind indicat că aceasta poate fi aplicată în toate cazurile.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază că, pedeapsa complementară stabilită de către instanța de fond și menținută de instanța de apel este ilegală, odată ce aplicarea acesteia nu are suport juridic, situație deja reținută în jurisprudența CSJ.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată și se concluzionează că instanța de apel în latura aplicării pedepsei complementare a pronunțat o decizie neîntemeiată și nemotivată.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal ajunge la concluzia că eroarea comisă urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art.435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală - casarea hotărârii contestate în latura stabilirii pedepsei inculpatului prin excluderea pedepsei complementare de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

Prin urmare, recursul inculpatului urmează a fi admis și casată parțial decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei complementare lui Butu Grigore.

Cu referire la soluționarea acțiunii civile în procesul penal, Colegiul penal lărgit, reieșind din materialele cauzei, constată că atât instanța de fond cât și cea de apel au adoptat o soluție greșită sub acest aspect, din următoarele considerente.

Potrivit sentinței, instanța de fond, judecând cauza, a dispus admiterea parțială a acțiunii civile înaintată de Sîcirov Ivan cu încasarea în beneficiul acestuia din contul inculpatului Butu Grigore a prejudiciului material cauzat prin infracțiune - 46 641 78 lei 000 lei; prejudiciul moral - 10 000 lei; cheltuieli judiciare- 320 lei; acțiunea civilă SRL „Hybrid-Grup”- Caravai Tatiana, a fost lăsată fără soluționare, soluția instanței de fond fiind menținută prin decizia instanței de apel.

Conform prevederilor art.23 alin.(2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

În conformitate cu prevederile art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă

daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Se remarcă că acțiunea civilă poate fi înaintată în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești și aceasta poate fi înaintată în numele persoanei fizice sau juridice de către reprezentanții părților vătămate recunoscute ca părți civile în procesul penal, prin ordonanța organului de urmărire penală ori prin încheierea instanței de judecată, care judecă cauza ca prima instanță.

Cercetând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit a constatat că, instanța de fond a stabilit quantumul prejudiciului material în baza Actului de evaluare cost-reparație nr.286 din 26.03.2019 și în baza Actului prețului restant nr.286 din 26.03.2019, motivând *că în baza actului prețului restant se atestă o pagubă creată din diferența pagubei real creată prin accidentul rutier și valoarea care urmează a fi acoperită de către compania de asigurare, ce reprezintă 46 641, 78 lei*, astfel, ca urmare a celor expuse, instanța a admis acțiunea civilă în sumă de 46 641, 78 lei, respectiva soluție a fost confirmată de instanța de apel.

Cercetând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit a constatat că, potrivit actului prețului restant din 26.03.2019 (f.d.6-14 vol. II): prețul mediu pe piață a automobilului xxxx este 3183 33 Euro; oferta de vânzare 3 183.33 Euro - 5 % este echivalentul sumei de 58 865 lei; piesele neavariate costă 756,04 euro, iar partea vătămată Ivan Sîcirov va fi despăgubit de asigurător cu suma de 44 143 lei.

În asemenea circumstanțe, ținând cont de faptul că partea vătămată Ivan Sîcirov va fi despăgubit de asigurător cu suma de 44 143 lei, Colegiul penal lărgit constată că prin hotărârile adoptate a avut loc dubla încasare a prejudiciului material.

Mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că, pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate și poate fi evaluat, prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că partea vătămată urmează a proba prejudiciul material solicitat, înaintând o acțiune civilă, în acest sens, în instanța civilă.

În viziunea Colegiului penal lărgit, eroarea admisă de către instanțele de fond cad sub incidența prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și în acest caz, hotărârea urmează a fi casată parțial, în latura civilă, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, așa cum cere art.435 Cod procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

## **DECIDE :**

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Butu Grigore, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019,

în latura penală, în partea stabilirii pedepsei complimentare, precum și în latura civilă, în partea soluționării cererii înaintate de către partea vătămată Sîciov Ivan, cu privire la încasarea prejudiciului material, în cauza penală în privința lui **Butu Grigore xxxxx**, rejudecă cauza în aceste părți și pronunță o nouă hotărâre, prin care:

**Butu Grigore xxxxx** se consideră condamnat în baza art.264 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Sîciov Ivan cu privire la încasarea sumei de 46 641,78 lei (patruzeci și șase mii șase sute patruzeci și unu, 78) lei, cu titlu de prejudiciul material se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În rest, dispozițiile deciziei atacate, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **26 noiembrie 2020**.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Victor Boico

Liliana Catan